Написав Віктор Душко
Субота, 24 жовтня 2015, 10:22

Джерело: Буквоїд

Коли за вікном лютує негода: періщить дощ, вітер зривається злими ударами по гілках так, що шибки бринять, а в кімнаті – затишок, м'яке світло на стіл, а в чоловіка, тобто письменника, хист, бажання і натхнення сплелися воєдино, тоді виходить отакий роман. «Небезпека рецидиву» .

Автор включив до свого доробку скандинавську погоду, як дійову особу: майже кожен розділ розпочинається з описання дощу, зливи, поривчастого вітру тощо. Ці описи короткі, і зовсім не схожі на розлогі японські «смакування» гілки сакури. Стан природи потрібен автору лише для того, аби привести до своєрідної гармонії сили природи і людські вчинки. Та гармонія вийшла якась лиха ….

І ще трохи про природу в романі. Похмура погода, яка зривається у стихію – одночасно тло і метафоричне пояснення людських вчинків. Це не пригнічує, але дає певний настрій.

Стосовно сюжету і манери оповіді. Відчувається вплив Стіга Ларссона з його «Чоловіками, які ненавидять жінок». Принаймні, роман К. Тведта перегукується з доробком шведа. Цікаво, що окрім заявленої в анотації національності автора та однієї згадки в тексті про Осло, країна ніяк не ідентифікується. Свідомо це зроблено чи ні, хто зна.

До історії, яку розповідає автор, можна ставитися по-різному. Можливо, автор пішов за трендом, який створив С. Ларссон. А можливо, у заможних, виважених країнах

Скандинавії десь, під сподом, теж вирують пристрасті, які рідко прориваються на поверхню. Тож автор робить сумнівну послугу, змальовуючи глибину падіння своїх персонажів. Проте, оскільки роман заявлений у серії «Морок», то попаде він до рук налаштованого полоскотати собі нерви читача. А цю місію доробок Кріса Тведта успішно виконує.

І наостанок, про переклад. Перекладач – співавтор тексту, оскільки саме він дає змогу читачу долучитися до роману норвежця. І вже перекладач вирішує, ким він буде для іноземного тексту – Хароном чи Меркурієм. Талант і майстерність пані Наталії Іваничук поза сумнівом. І цей доробок можна сміливо зараховувати до її успіху. Проте, дозволю собі одне зауваження, як пересічний читач, не більше. Звичайно, слова «рехтлива», «штивний», «шкаралуща» тощо мають право на існування. Та стикнувшись із незнайомим словом у тексті, ніби вилазиш з-під теплої ковдри на холодну підлогу – мусиш тягнутися за словником або лізти до Гугля за тлумаченням слова. У 18ст. композитори писали опери, а вокальні партії лише позначали темою, і кожен співак вів свою партію імпровізуючи. Критерій був один – не порушувати гармонію. Це так, до слова прийшлося.

Скандинавська проза специфічна, як би банально це не звучало. І за останні роки набула своєї сталої аудиторії. Прихильники цієї прози – люди виважені, розумні, схильні до аналізу. Їх небагато, але вони – еліта у широкому сенсі цього слова. Саме для них – «Небезпека рецидиву».